

Streszczenie rozprawy doktorskiej Michała Piksy

pt.: „Psychologiczne, poznawcze i farmakologiczne korelaty podatności na (dez)informację u ludzi

W dobie cyfrowej dezinformacja stała się zagrożeniem globalnym, wpływającym na decyzje polityczne, zdrowotne oraz społeczne. W związku z powyższym, celem niniejszej pracy doktorskiej było badanie mechanizmów regulujących podatność na dezinformację. W swojej pracy skupiłem się na dezinformacji związanej z pandemią Covid-19, co stanowiło doskonały kontekst do analizy tego zjawiska. W ramach współpracy z Uniwersytetem w Oslo opracowałem również skalę podatności na dezinformację, wykorzystującą nagłówki stylizowane na posty z platformy Facebook.

W pierwszym badaniu, wchodzącym w skład niniejszej rozprawy doktorskiej, opublikowanym w czasopiśmie *Frontiers in Psychiatry* (2023), analizowałem wpływ weryfikowalnej prawdziwości informacji, zgodności z przekonaniami oraz stylu prezentacji, na ocenę prawdziwości oraz zaangażowanie behawioralne odbiorców informacji. Wyniki wskazują, że chociaż weryfikowalna prawdziwość informacji była kluczowa dla oceny prawdziwości, to właśnie zgodność informacji z przekonaniami odbiorców najsilniej wpływała na chęć dzielenia się jej treścią.

Drugie badanie, również opublikowane na łamach *Frontiers in Psychiatry* (2022), miało na celu zidentyfikowanie indywidualnych różnic w procesach poznawczych i cechach osobowości, wpływających na podatność na dezinformację.

Wyróżniłem cztery fenotypy podatności na (dez)informację: wątpiących, konsumentów, wiedzących i naiwniaków, różniące się pod względem procesów poznawczych oraz cech osobowości, takich jak lękliwość i narcyzm czy wrażliwość na wzmocnienia.

W trzecim badaniu, opublikowanym w czasopiśmie ACS Chemical Neuroscience (2024), badałem wpływ sertraliny – leku przeciwdepresyjnego – na podatność na dezinformację. Wyniki wskazują, że osoby przyjmujące sertralinę były bardziej skłonne do dzielenia się informacjami, niezależnie od ich prawdziwości, co sugeruje niespecyficzny wpływ serotoniny na przetwarzanie informacji.

Podsumowując, przedstawione badania ukazują złożone mechanizmy podatności na dezinformację, łącząc perspektywy psychologiczne, poznawcze i medyczne. Wyniki stanowią fundament do dalszych badań nad efektywnymi metodami przeciwdziałania dezinformacji oraz zrozumienia jej roli w kontekście psychiatrycznym.